

22.8.35

B. Vitzthum
Tervakoski.
~~Finland~~
Finland

BV/MN.

Pääjohtaja Risto Ryti,
c/o Suomen Pankki,
H e l s i n k i.

Tervakoskella, elokuun 22 p:nä 1935.

Koskee G.A.Serlachius A/B:n ja Tervakosken välistä huoltosopimusta

Herra Pääjohtajan viimeksi Tervakoskella käydessä, sain tehtäväkseni laatia kirjeellisen selonteon G.A.Serlachius Aktiebolagin suorittamasta työstä otsikoidun sopimuksen perusteella. Koska lienee vaikeata pelkillä numeroilla esittää se mahdollinen hyöty, joka Tervakoski O/Y:llä on ollut yhteistyöstään G.A.Serlachius A/B:n kanssa, ja kun olen ymmärtänyt, että hra. Pääjohtaja tarvitsee nämä tiedot pohjaksi mahdolliselle jatkuvalle yhteistyölle molempien yhtiöitten välillä, selostan tässä hiukan tarkemmin, miten yhteistyö käytännössä on ollut järjestettynä. Kun Vuorineuvos Serlachius paraillaan on ulkomailla, ei kysymys sopimuksen uudistamisesta tulle järjestettäväksi ennenkuin myöhemmin syksyllä, mutta koska otaksun, että hra. Pääjohtaja sitä ennen ehkä haluaa neuvotella kanssani, esitän tässä kirjeellisesti ajatukseni asiassa.

Nykyään voimassa oleva G.A.Serlachius A/B:n ja Tervakoski Osa-
keyhtiön välinen sopimus käsittää kaksi osaa, joista toinen käsittelee juoksevien liikeasioitten - ennenkaikkea myynnin - hoitoa, ja toinen kaupallista ja teknillistä neuvonantoa määrättyissä tärkeissä kysymyksissä, jotka voivat olla merkitykseltään ratkaisevia tehtaan vastaiselle kehitykselle. Sopimusajan alussa oli kysymyksessä kokonaan uudestijärjestää yritys kummassakin suhteessa, sillä myynti oli lamassa, ja vaikka johtokunta jo kauvan sitten oli myöntänyt määrärahoja tehtaan uudenaikaistamiseksi, oli koneistollinen puoli suuresti vanhentunut, ja perusteellinen uudistus oli tullut yhä välttämättömämmäksi.

Huolimatta siitä, että G.A.Serlachius A/B kuuluu puunjalostusteollisuuden erilaisiin myyntijärjestöihin, on tämä yhtiö aina pienintä yksityiskohtaansa myöten seurannut tuotteittensa myyntiä, yl-

B. Vitzthum
Tervakoski.
~~Finland~~
Finland

Pääjohtaja Risto Ryti, Helsinki. 22/8.1935. Sivun 2.

läpikäyden säännöllisin henkilökohtaisin käynnein yhteyttä asiakaspiirinsä kanssa sekä kotimaassa että ulkomailla. Heti sopimuksen tultua voimaan, antoi G.A.S. sen vuoksi myyntipäällikölleen tehtäväksi viipymättä käydä T.O.Y:n vanhojen asiakkaitten luona, ja sitäpaitsi yrittää solmia uusia kauppasuhteita. Samanaikaisesti tarkastivat G.A.S:n eri tehtaitten asiantuntijat Tervakosken teknilliset varusteet.

Sen jälkeen kun tehtaalla uudenaikaistaminen suurin piirtein nyt on suoritettu, ja kun myyntikin taas on saanut uutta vauhtia, saattaa - pintapuolisesti katsoen - vaikuttaa siltä, kuin jatkuva yhteistyö ei enää olisi suureksi hyödyksi T.O.Y:lle. Vilttömästi olen kuitenkin sitä mieltä, ettei näin ole asianlaista.

Se, että Tervakosken myynti yhä väheni lamakautena, ja että sen koneelliset varusteet yhä huonommin vastasivat ajan vaatimuksia, ei riippunut huonosta hoidosta, vaan oli näihin ikäviin toiseikkoihin ennen kaikkea syynä se suorastaan uskomattoman eristetty asema, joka tehtaalla kokonaisuudessaan oli, ja jota sen teknillinen ja kaupallinen johto ylläpiti. Sellainenkaan tehdas, kuin Tervakoski, joka valmistaa erikoistuotteita, ei voi ajan pitkään rankaisematta elää splendid isolation'issa. Pienimmälläänkin tehtaalla on siksi paljon vaikeita ongelmia ratkaistavanaan, ettei etevinkään insinööri eikä kokeneinkaan liikemies kykene niitä ratkaisemaan ilman ulkopuolista neuvonantoa. Nimenomaan teknillisellä alalla vaaditaan nykypäivinä enemmän kuin koskaan ennen erikoistietoja, joita yksi ainoa henkilö ei voi omata. Pienenkin yrityksen paikallisella johdolla tulee olla tilaisuus täydellä luottamuksella neuvotella samanluontoisten yritysten johdon kanssa, täten välttääkseen ikäviä erehdyksiä, joista mahdollisesti mainituilla toisilla toimimillä jo voi olla kalliisti ostettua kokemusta.

Tervakoski Osakeyhtiön erikoistuotteiden myynnin järjestämiseksi ei yhtiö voisi kuulua Suomen Paperitehtaitten Yhdistykseen, eikä liioin Suomen Paperi-Konttoriin, koska näillä yhdistyksillä ei luonnollisestikaan voi olla henkilökuntaa, joka tuntee Tervakosken erikoisalan. Senvuoksi hoitaa Tervakoski paraiten itse myyntin-

B. Vitzthum
Tervakoski.
~~Finland~~
Finland

Pääjohtaja Risto Ryti, Helsinki. 22/8.1935. Sivun 3.

sä. Sen kautta, että G.A.S. paperiyhdistykseen kuuluvana on erittäin läheisissä suhteissa kaikkiin paperitehtaisiin yleisluontoisissa myyntikysymyksissä, voi Tervakoski hyötyä kaikkien muitten tehtaitten kokemuksista, ja kuitenkin hoitaa oman myyntinsä itsenäisesti ja joustavammin kuin se voisi sitä tehdä, paperiyhdistykseen kuuluvana. Kun G.A.S. sitäpaitsi sopimuksenmukaisesti maksaa kaikki Tervakosken matkakulut Euroopassa, on Tervakosken myyntivoitu järjestää melko tehokkaaksi ilman mitään suoranaisia kuluja.

=Mitä teknilliseen neuvonantoon tulee, ei tämä mitenkään ole käynyt tarpeettomaksi sen jälkeen kun tehtaan uudenaikaistamisen ensimmäinen jakso on tullut täytetyksi. Edelleen on paljon tekemättä, kuten parillaan pannuhuoneen uudenaikaistaminen, tehtaan kuljetus- ja varastointijärjestelmän järjestäminen, kaasuvalkaisun uudistaminen ja sen mukana koko puolimassavalmistuksen järjestelmän parantaminen, j.n.e.

On selvää, että Vuorineuvos Serlachius itse tuntee olevansa suurimmassa vastuussa hänen yhtiönsä huolehdittavakseen ottamistaan velvollisuuksista, mutta sitäpaitsi hyötyy T.O.Y. - ottamatta huomioon Vuorineuvos Serlachiuksen persoonallisen osuuden, jota ei voi yliarvioida - suuresti siitä, että jokainen T.O.Y:n johtohenkilö voi milloin hyvänsä kääntyä G.A.S:n eri virkailijoiden puoleen neuvotellakseen hänen kanssaan päivän kysymyksistä, jolloin T.O.Y. joutuu käyttämään hyväkseen G.A.S:n kaikilla tehtailla saavutettuja kokemuksia. Onhan luonnollista, että isolla liikeyrityksellä on varaa pitää palveluksessaan erikoisesti koulutettua henkilökuntaa, missä pieni kenties ei voi sallia itselleen ammattimiehen palkkaamisen ylellisyyttä.

Alempana pyydän saada suppeasti luetella Tervakoski Osakeyhtiölle yhteistyöstään G.A.S:n kanssa koituneet edut:

1) Niin kauvan kun G.A.S:n ja Tervakosken välillä on kiinteä suhde, katsoo Vuorineuvos Serlachius luonnollisesti olevansa sekä oikeutettu että velvollinen seuraamaan Tervakosken hoitoa sen pienintä yksityiskohtaa myöten, jotapaitsi hän tuskin voisi uhrata kallista aikaansa, jos hän olisi vain yksi Tervakosken kuudesta

B. Vitzthum
Tervakoski,
~~Finland~~
Finland

Pääjohtaja Risto Ryti, Helsinki. 22/8.1935. Sivun 4.

johtokunnanjäsenestä, tuntematta olevansa muuten henkilökohtaisessa vastuussa yrityksen johdosta.

2) Huoltosopimus G.A.S:n kanssa edellyttää m.m., että jokainen G.A.S:n virkailija on velvollinen milloin hyvänsä asettamaan tietonsa ja työkykynsä T.O.Y:n käytettäväksi.

Seuraavien G.A.S:n palveluksessa olevien virkailijoiden neuvoa on kysytty erilaisissa tehtävissä:

Insinöörien Stadius ja Burgman paperiteknillisissä kysymyksissä,

Insinööri Silfversparren voima- ja lämpökysymyksissä,
Isännöitsijä Snellmanin sahateknillisissä kysymyksissä,
Herra Mattilan ja Tuomari Nybergin kirjanpito- ja verotuskysymyksissä.

Sivullisen asiantuntijan kutsuminen kussakin tapauksessa erikseen tulisi erittäin kalliiksi, ja jätettäisiin ehkä usein tekemättä, vaikka se olisikin tarpeen vaatima.

3) Yleisluontoisissa myyntikysymyksissä hyötyy Tervakoski suuresti siitä, että Vuorineuvos Serlachius ja allekirjoittanut kuuluvat myyntiyhdistysten johtokuntiin.

4) G.A.S:n Helsingissä oleva myynti- ja mainoskonttori matkustajineen on maksutta hoitanut T.O.Y:n kotimaista myyntiä ja mainontaa. Niinikään on mainostoimisto Erva-Latvala O/Y G.A.S:n kustannuksella hoitanut Tervakosken ilmoitusasioita.

5) Monet sopivat asiamiehet ulkomailla, jotka varemmin eivät ole osoittaneet kiinnostusta Tervakosken edustukseen, on nyt saatu empimättä suostumaan T.O.Y:tä edustamaan, syystä että he myyvät Serlachius-yhtymän tehtaitten tuotteita. Yleensä ei esim. Suomen Paperitehtaitten Yhdistys salli, että heidän asiamiehensä edustavat tehtaita, jotka eivät kuulu yhdistykseen, mutta tässä tapauksessa ei tietenkään ole siltä taholta asetettu mitään esteitä.

6) Ostettaessa on isoja säästöjä saatu aikaan sen kautta, että Serlachius-yhtymä suurena ostajana on onnistunut saamaan suurempia alennuksia kuin T.O.Y:lle varemmin myönnettiin. Nykyään suoritetaan kaikkien stand. tarveaineitten, kuten öljyjen, remmien, lamppujen,

B. Vitzthum
Tervakoski.
~~Finland~~
Finland

Pääjohtaja Risto Ryti, Helsinki.

22/8.1935. Sivun 5.

neulojen y.m. ostot Mäntän välityksellä entistään paremmilla ehdoilla.

6) Syrjäiset asiantuntijat, kuten Insin. Nyrop betonikonstruktoörinä ja Arkkitehti Eklund arkkitehtinä ovat suorittamistaan tehtävistä velottaneet saman huokeyn taksan mukaan, joka heillä on voimassa G.A.S:n kanssa. Nämä taksat ovat noin 50 % normaalitaksoja huokeammat.

Yhteenvetona kaikesta edelläesitetystä on mielestäni mitä tärkeintä, että Tervakoski on läheisessä yhteistoiminnassa jonkun perialalla toimivan suuryhtymän kanssa. Minkälaisille ehdoille tämä yhteistyö perustuu, ja mikä korvaus on katsottava kohtuulliseksi Tervakoskelle annetusta avusta sekä siitä hyödyistä, joka sen osaksi yhteistyöstä voi tulla, en halua mielipidettäni lausua, sillä katson olevani tässä asiassa jäävi.

Huomenna ja lauantaina olen pääkaupungissa, ja olen kirjoittanut tämän kirjeen nyt, voidakseni, jos Hra. Pääjohtajalle sopii, olla käytettävissänne lähemmin tiedoin mahdollisessa yksityiskohtaisessa neuvottelussa Helsingissä. Jos en sitä ennen saa lähempiä ohjeita, soitan lauantaina Hra. Pääjohtajalle pankkiin kuullakseni toivomuksenne.

Kunnioittaen

B. Vitzthum